

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

P9_TA(2020)0371

Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie silnej Europy socjalnej na rzecz sprawiedliwej transformacji (2020/2084(INI))**

(2021/C 445/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 i 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 9, 151, 152, 153, 156, 157, 162 i 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Protokoły 1, 8 i 28 do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej tytuł IV poświęcony solidarności,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Radę Europejską, Parlament Europejski i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r.,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- uwzględniając porozumienie paryskie przyjęte w 2015 r. podczas COP 21, w szczególności jego preambułę, w której zaapelowano do stron, aby wdrażając swoje strategie polityczne i środki, propagowały sprawiedliwą transformację siły roboczej oraz tworzenie godnego zatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy, zgodnie z priorytetami i strategiami rozwoju określonymi na poziomie krajowym,
- uwzględniając konwencje i zalecenia MOP, w szczególności konwencję dotyczącą inspekcji pracy z 1947 r. (nr 81), Deklarację na rzecz przyszłości pracy z okazji stulecia MOP (2019 r.) oraz wytyczne MOP z lutego 2016 r. na temat sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonych środowiskowo gospodarek i społeczeństw dla wszystkich,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, w szczególności cele nr 1, 3, 4, 5, 8, 10 i 13,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i jej wejście w życie w UE dnia 21 stycznia 2011 r. zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy⁽¹⁾ („dyrektywa w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy”),
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne⁽²⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) oraz stanowisko Parlamentu w tej sprawie z dnia 2 kwietnia 2009 r.⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 68.

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r. pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” (COM(2020)0014),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Decydujący moment dla Europy: naprawa i przygotowanie na następną generację” (COM(2020)0456),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Budżet UE napędza plan odbudowy Europy” (COM(2020)0442),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 maja 2020 r. pt. „Dostosowany program prac Komisji na 2020 r.” (COM(2020)0440),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie pandemii COVID-19 (COM(2020)0441),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ochrony pracowników transgranicznych i sezonowych w Unii w kontekście kryzysu wywołanego COVID-19 ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie skutków zmian demograficznych (COM(2020)0241),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 18 stycznia 2017 r. zatytułowaną „Reakcja UE na wyzwania demograficzne” (2017/C017/08),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r. pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” (COM(2020)0067),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. dotyczący zalecenia Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (COM(2020)0275),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 1 lipca 2020 r. dołączony do wniosku w sprawie zalecenia Rady dotyczącego „Pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży” (SWD(2020)0124),
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 8 lipca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zasobów przeznaczonych na szczególną alokację na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2019 r. w sprawie polityki zatrudnienia i polityki społecznej w strefie euro ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 4 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich ⁽⁸⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r. (COM(2019)0650),

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0176.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0194.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0180.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0033.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0337.

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- uwzględniając wniosek Komisji i Rady z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu towarzyszący komunikatowi Komisji w sprawie rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2020 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2019/1181 z dnia 8 lipca 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2019 r. w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2019 r.⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając „Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019–2024): Unia, która mierzy wyżej” przedstawione przez przewodniczącą Komisji Ursulę von der Leyen,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 23 stycznia 2019 r. w sprawie dialogu społecznego w zakresie innowacji w gospodarce cyfrowej⁽¹¹⁾,
- uwzględniając europejską prognozę gospodarczą Komisji z wiosny 2020 r., opublikowaną w dniu 6 maja 2020 r.,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 18 września 2020 r. w sprawie godziwych płac minimalnych w całej Europie,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie planu odbudowy dla Europy i wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 11 grudnia 2019 r. pt. „Wspólne minimalne normy w dziedzinie ubezpieczenia od utraty pracy w państwach członkowskich UE – konkretny krok w kierunku skutecznego wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych”⁽¹²⁾,
- uwzględniając badanie Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) pt. „COVID-19: Reakcje polityczne w całej Europie”,
- uwzględniając sprawozdanie techniczne Wspólnego Centrum Badawczego pt. „The COVID confinement measures and EU labour markets” [Środki izolacji w związku z COVID a rynki pracy UE] opublikowane w 2020 r., w szczególności zawartą w nim analizę najnowszych dostępnych informacji na temat wzorców telepracy w UE,
- uwzględniając zmienioną Europejską kartę społeczną i zapoczątkowany w 2014 r. proces turyński mający na celu wzmocnienie systemu traktatów Europejskiej karty społecznej w ramach Rady Europy i jej powiązań z prawem Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Kultury i Edukacji oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A9-0233/2020),

A. mając na uwadze, że zrównoważony rozwój jest podstawowym celem Unii Europejskiej; mając na uwadze, że społeczna gospodarka rynkowa opiera się na dwóch uzupełniających się filarach, a mianowicie na egzekwowaniu reguł konkurencji i solidnych środkach polityki społecznej, co powinno prowadzić do osiągnięcia pełnego zatrudnienia i postępu społecznego; mając na uwadze, że trzy filary zrównoważonego rozwoju to filar gospodarczy, społeczny i środowiskowy; mając na uwadze, że zrównoważony rozwój opiera się między innymi na pełnym zatrudnieniu i postępie społecznym; mając na uwadze, że jest to podstawowy cel Unii Europejskiej określony w art. 3 ust. 3 TUE; mając na uwadze, że dotychczas priorytetowo traktowano stabilność gospodarczą i zrównoważenie środowiskowe;

⁽⁹⁾ Dz.U. L 185 z 11.7.2019, s. 44.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0202.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 159 z 10.5.2019, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 97 z 24.3.2020, s. 32.

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- B. mając na uwadze, że Europa zмага się z pojawiającymi się wyzwaniami, takimi jak rosnące nierówności między pokoleniami, ograniczone możliwości i zasoby społeczne, zdrowotne, gospodarcze i środowiskowe, dysproporcje terytorialne oraz nierówny dostęp do podstawowych usług socjalnych i zdrowotnych, miejsc pracy i możliwości biznesowych oraz infrastruktury społecznej; mając na uwadze, że zmniejszanie nierówności jest wspólnym obowiązkiem UE i państw członkowskich; mając na uwadze, że po kryzysie gospodarczym z 2008 r. nierówności (w dochodach i możliwościach) wzrosły w większości państw członkowskich, zagrażając zarówno trwałości, jak i inkluzywności wzrostu gospodarczego i spójności społecznej, oraz że w związku z tym poczynienie postępów w realizacji celów strategii „Europa 2020” jest trudne;
- C. mając na uwadze, że istnieje silna i uznana potrzeba sprawiedliwej transformacji w Europie i na świecie w kierunku zrównoważonej eksploatacji zasobów, zmniejszenia emisji CO₂ i zdecydowanej ochrony środowiska, aby zapewnić przyszłym pokoleniom źródła utrzymania, bezpieczeństwo, zdrowie i dobrobyt; mając na uwadze, że przejście do gospodarki i wymiaru społecznego, które są stabilne, zrównoważone oraz ekologiczne i przyjazne dla środowiska, będzie wymagało współpracy między podmiotami publicznymi i prywatnymi oraz musi iść w parze z procesem reindustrializacji, modernizacji bazy przemysłowej i wzmocnienia rynku wewnętrznego; mając na uwadze, że transformacja ekologiczna, cyfrowa i demograficzna ma różny wpływ na regiony, sektory, pracowników i grupy ludności w Europie oraz że transformacja ta będzie wymagała znacznej zmiany kwalifikacji i realokacji siły roboczej, aby zapobiec likwidacji miejsc pracy w dotkniętych sektorach;
- D. mając na uwadze, że regiony europejskie, w których występuje największa potrzeba zrównoważonej transformacji, to zasadniczo również regiony o wysokim poziomie ubóstwa i wykluczenia; mając na uwadze, że potrzebne są zdecydowane działania i inwestycje na rzecz szybkiej odbudowy, które powinny koncentrować się na łagodzeniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii, wznowieniu działalności gospodarczej, wspieraniu zrównoważonego rozwoju, transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych, aby zapewnić większą skuteczność i siłę państw opiekuńczych; mając na uwadze, że konkurencyjna na arenie międzynarodowej Europa musi opierać się na silnej Europie socjalnej, aby można było zapewnić trwały wzrost gospodarczy, wysokiej jakości miejsca pracy i solidne systemy opieki społecznej dla wszystkich;
- E. mając na uwadze, że badania Eurofound ujawniają złożoność wymiaru społecznego Unii Europejskiej i sugerują uzupełnienie tablicy wskaźników społecznych towarzyszącej Europejskiemu filarowi praw socjalnych dodatkowymi wskaźnikami obejmującymi jakość pracy, sprawiedliwość społeczną i równe szanse, solidne systemy opieki społecznej i sprawiedliwą mobilność;
- F. mając na uwadze, że strategia „Europa 2020” została zainicjowana w 2010 r. w celu promowania inteligentnego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu; mając na uwadze, że podczas wdrażania strategii lizbońskiej należało bardziej priorytetowo potraktować zrównoważoność i włączenie społeczne, a nie wzrost gospodarczy;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z art. 151 TFUE Unia i państwa członkowskie, świadome podstawowych praw socjalnych, takich jak te określone w Europejskiej karcie społecznej podpisanej w Turynie w dniu 18 października 1961 r. oraz we Wspólnotowej karcie socjalnych praw podstawowych pracowników z 1989 r., mają na celu promowanie zatrudnienia, poprawę warunków życia i pracy, tak aby umożliwić ich ujednoczenie z jednoczesnym zachowaniem postępu, odpowiednią ochroną socjalną, dialog między partnerami społecznymi, rozwój zasobów ludzkich pozwalający utrzymać wysoki poziom zatrudnienia, a także przeciwdziałanie wykluczeniu; mając na uwadze, że za inicjatywy wywodzące się z Europejskiego filaru praw socjalnych odpowiadają wspólnie UE i państwa członkowskie, które mają różne systemy społeczne i tradycje; mając na uwadze, że w związku z tym takie inicjatywy powinny chronić krajowe systemy rokowań zbiorowych i oferować wyższy poziom ochrony; mając na uwadze, że prawa podstawowe, proporcjonalność, pewność prawa, równość wobec prawa i pomocniczość są ogólnymi zasadami prawa UE i jako takie muszą być przestrzegane;
- H. mając na uwadze, że kobiety są niedostatecznie reprezentowane na stanowiskach kierowniczych w gospodarce i polityce, na których decyduje się o reakcjach politycznych w związku z pandemią COVID-19; mając na uwadze, że kobiety powinny uczestniczyć w procesach decyzyjnych, aby wnieść więcej punktów widzenia, wiedzy i doświadczenia, co doprowadzi do lepszych efektów politycznych;
- I. mając na uwadze, że systemy opieki społecznej przyczyniają się do gwarantowania godnego życia; mając na uwadze, że systemy te obejmują zabezpieczenie społeczne, opiekę zdrowotną, edukację, mieszkalnictwo, zatrudnienie, wymiar sprawiedliwości i usługi społeczne dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i odgrywają istotną rolę w osiąganiu zrównoważonego rozwoju społecznego, promowaniu równości i sprawiedliwości społecznej oraz zapewnianiu prawa do ochrony socjalnej zapisanego w Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948 r.); mając na uwadze, że polityka ochrony socjalnej jest istotnym elementem krajowych strategii rozwoju, mającym na celu ograniczanie ubóstwa i podatności na zagrożenia w całym cyklu życia oraz wspieranie zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- J. mając na uwadze, że dialog społeczny i rokowania zbiorowe to dla pracodawców i związków zawodowych kluczowe narzędzia ustalania sprawiedliwych płac i warunków pracy oraz że silne systemy rokowań zbiorowych zwiększają odporność państw członkowskich w czasach kryzysu gospodarczego; mając na uwadze, że społeczeństwa z silnymi systemami rokowań zbiorowych są zwykle zamożniejsze i panuje w nich większa równość; mając na uwadze, że prawo do rokowań zbiorowych to kwestia, która dotyczy wszystkich pracowników europejskich i która może mieć również zasadnicze znaczenie dla demokracji i praworządności, w tym poszanowania podstawowych praw socjalnych; mając na uwadze, że rokowania zbiorowe stanowią europejskie prawo podstawowe, a instytucje UE są zobowiązane do jego przestrzegania na mocy art. 28 Karty praw podstawowych; mając na uwadze, że w związku z tym strategię polityczne respektujące, promujące i wzmacniające rokowania zbiorowe oraz pozycję pracowników w systemach ustalania płac odgrywają decydującą rolę w zapewnianiu wysokiej jakości warunków pracy;
- K. mając na uwadze, że rokowania zbiorowe są kluczowym instrumentem promowania praw w pracy; mając na uwadze, że według danych OECD w ciągu ostatnich dziesięcioleci zarówno uzwiązkowienie, jak i zasięg rokowań zbiorowych znacznie się zmniejszyły; mając na uwadze, że od 2000 r. zasięg rokowań zbiorowych zmniejszył się w 22 z 27 państw członkowskich UE; mając na uwadze, że jakość pracy i jakość środowiska pracy są średnio wyższe w krajach mających dobrze zorganizowanych partnerów społecznych i duży zasięg układów zbiorowych; mając na uwadze, że rokowania zbiorowe, pod warunkiem że mają duży zasięg i są dobrze skoordynowane, sprzyjają dobrym wynikom na rynku pracy;
- L. mając na uwadze, że według Eurofound rokowania zbiorowe znalazły się pod presją, a recesja z 2008 r. doprowadziła do ich decentralizacji; mając na uwadze, że chociaż szacuje się, iż co szósty pracownik w UE jest objęty układem zbiorowym w zakresie wynagrodzeń, trudno jest uzyskać rzetelne informacje w postaci bardziej szczegółowych danych dotyczących zasięgu rokowań i układów zbiorowych w całej UE; mając na uwadze, że według danych dostarczonych przez Europejski Instytut Związków Zawodowych (ETUI) średni poziom członkostwa w związkach zawodowych wynosi w UE około 23 %, przy czym wskaźniki członkostwa w związkach między państwami członkowskimi są bardzo zróżnicowane i wahają się od 74 % do zaledwie 8 %; mając na uwadze, że członkostwo w organizacjach pracodawców i ich udział w rynkach również znacznie się różnią;
- M. mając na uwadze, że inwestycje społeczne polegają na inwestowaniu w ludzi w celu poprawy ich warunków życia; mając na uwadze, że kluczowe obszary inwestycji społecznych obejmują zabezpieczenie społeczne, opiekę zdrowotną, opiekę długoterminową, edukację, mieszkalnictwo, zatrudnienie, wymiar sprawiedliwości i usługi socjalne dla grup w niekorzystnej sytuacji; mając na uwadze, że dobrze opracowana polityka społeczna w znacznym stopniu przyczynia się do zrównoważonego rozwoju i wzrostu gospodarczego, a także do ochrony ludzi przed ubóstwem i pełni rolę stabilizatorów gospodarczych;
- N. mając na uwadze, że według prognoz stopa ubóstwa wzrośnie, co będzie jednym ze skutków pandemii COVID-19; mając na uwadze, że na wzrost ubóstwa narażone są bardziej kobiety, młodzież, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i duże rodziny; mając na uwadze, że rośnie liczba jednoosobowych gospodarstw domowych i osób starszych żyjących samotnie; mając na uwadze, że jednoosobowe gospodarstwa domowe są w większym stopniu zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w szczególności starsze kobiety są bardziej narażone na ubóstwo niż starsi mężczyźni, jeśli mieszkają samotnie; mając na uwadze, że gospodarstwa domowe osób samotnie wychowujących dzieci są w wysokim stopniu zagrożone ubóstwem i deprivacją oraz mają trudności budżetowe z powodu jednego źródła dochodów i niższych wskaźników zatrudnienia; mając na uwadze, że coraz więcej młodych osób dorosłych znajduje w domach rodziców ochronę przed ubóstwem, a 29 % gospodarstw domowych, w których mieszkają trzypokoleniowe rodziny, jest zagrożone ubóstwem, zaś 13 % jest w poważnym stopniu pozbawione środków materialnych;
- O. mając na uwadze, że przypadki dyskryminacji ze względu na płeć w domu i na rynku pracy mogą skutkować nierównym podziałem zasobów, co sprawia, że kobiety są zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym w większym stopniu niż mężczyźni; mając na uwadze, że w razie popadnięcia w ubóstwo kobiety mają mniejsze szanse się z niego wydobyć;
- P. mając na uwadze, że zarówno pozioma, jak i pionowa segregacja rynku pracy w UE wciąż jest znacząca, a mniej dochodowe sektory w dalszym ciągu cechuje nadreprezentacja kobiet; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 dotknęła szczególnie kobiety pracujące na podstawie umów niegwarantujących pewności zatrudnienia, ponieważ one jako pierwsze straciły pracę, co miało konsekwencje finansowe dla ich rodzin i wpłynęło na ich niezależność ekonomiczną, a także częściowo pozbawiło je ochrony socjalnej w czasie kryzysu;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- Q. mając na uwadze, że w 2018 r. w UE-27 było prawie 109 mln osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, co odpowiada 21,7 % całej populacji, przy czym 23 mln stanowiły dzieci ⁽¹³⁾; mając na uwadze, że UE nie osiągnęła wyznaczonego na 2020 r. celu, jakim było zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln; mając na uwadze, że liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prawdopodobnie wzrosła w Unii w wyniku kryzysu związanego z COVID-19; mając na uwadze, że w ciągu ostatniej dekady w większości państw członkowskich liczba osób bezdomnych stale rosła i wzrosła ostatecznie o 70 %, przy czym co najmniej 700 000 osób w UE nie znajduje schronienia na noc; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 ukazała, że bezdomność to zarówno kryzys społeczny, jak i kryzys zdrowia publicznego ⁽¹⁴⁾; mając na uwadze, że około jednej piątej osób w UE grozi wysokie zadłużenie, a wiele osób nie otrzymuje świadczeń socjalnych, do których są uprawnione zgodnie z ich systemami krajowymi;
- R. mając na uwadze, że jeden na pięciu pracowników w UE ma miejsce pracy niskiej jakości; mając na uwadze, że w kolejnym dziesięcioleciu spodziewany jest dalszy wzrost polaryzacji pracy oraz niestandardowych form zatrudnienia i oczekuje się, że będzie więcej miejsc pracy wymagających najwyższych i najniższych kwalifikacji ⁽¹⁵⁾; mając na uwadze, że zmiany technologiczne i wykorzystywanie sztucznej inteligencji mogą znacznie zmienić rynek pracy; mając na uwadze, że prowadzi to do dalszych dysproporcji w zarobkach; mając na uwadze, że popyt na pracę niezmiennie jest najmniejszy na środkowym poziomie stosunku praca–płaca, co było najbardziej zauważalne w okresach recesji i ograniczenia zatrudnienia w latach 2008–2013, częściowo z powodu przesunięcia zatrudnienia z sektora produkcyjnego i budowlanego do usług; mając na uwadze, że tendencja ta zostanie prawdopodobnie dodatkowo wzmocniona przez pandemię; mając na uwadze, że miejsca pracy dla osób o niskich kwalifikacjach zawsze będą miały zasadnicze znaczenie dla społeczeństw i należy oferować wykonującym je pracownikom godziwe wynagrodzenie i warunki; mając na uwadze, że cyfryzacja może stworzyć szanse i możliwości podnoszenia kwalifikacji, ale niekoniecznie poprawia warunki pracy czy tworzy nowe wysokiej jakości miejsca pracy dla wszystkich;
- S. mając na uwadze, że praktycznie nie następuje przechodzenie od umów o pracę na czas określony do umów o pracę na czas nieokreślony; mając na uwadze, że 60 % pracowników jest nie z własnej woli związanych umowami o pracę na czas określony; mając na uwadze, że wskaźniki takiego przejścia są szczególnie niskie w krajach o wysokim poziomie zatrudnienia na czas określony; mając na uwadze, że nawet w administracji publicznej zbyt często zatrudnia się pracowników tymczasowych, aby zastąpić urzędników służby cywilnej, oferując bardziej niepewne warunki pracy;
- T. mając na uwadze, że badania Eurofound dotyczące „nowych form zatrudnienia” pokazują, że pojawiające się i coraz ważniejsze formy zatrudnienia, odbiegające od tradycyjnych stosunków pracodawca–pracownik lub charakteryzujące się nietradycyjną organizacją pracy i nietradycyjnymi modelami pracy, są zwykle w mniejszym stopniu objęte ochroną socjalną, dialogiem społecznym i rokowaniami zbiorowymi; mając na uwadze, że w związku z tym, iż takie formy zatrudnienia są również intensywniej wykorzystywane w trudnych gospodarczo czasach, należy rozważyć interwencje w obliczu spodziewanego kryzysu na rynku pracy wynikającego z pandemii COVID-19;
- U. mając na uwadze, że stopa bezrobocia przekracza 7 %, a stopa bezrobocia młodzieży sięgnęła 17 % i spodziewany jest jej dalszy wzrost z powodu pandemii COVID-19 ⁽¹⁶⁾, przy czym bezrobocie dotyka zwłaszcza kobiety i pracowników na stanowiskach wymagających niskich kwalifikacji; mając na uwadze, że stopa bezrobocia w strefie euro wzrosła według szacunków z 8,3 % w 2020 r. do około 9,3 % w 2021 r., przy czym między państwami członkowskimi będą występować znaczne różnice ⁽¹⁷⁾; mając na uwadze, że stopa bezrobocia w określonych grupach, takich jak osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości etniczne, jak ludność romska, młodzież i osoby starsze, może być znacznie wyższa; mając na uwadze, że według badania Eurofound dotyczącego życia, pracy i COVID-19 kryzys związany z COVID-19 miał dramatyczny wpływ na rynek pracy, ponieważ od początku pandemii 8 % pracowników i 13 % osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą straciło pracę; mając na uwadze, że skutki kryzysu odczuli również ci, którzy pozostali na rynku pracy przy znacznym spadku liczby przepracowywanych godzin, co przełożyło się na utratę dochodów i obawy o przyszłe uczestnictwo w rynku pracy i niepewność finansową;

⁽¹³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10163468/3-16102019-CP-EN.pdf/edc3178f-ae3e-9973-f147-b839ee522578>

⁽¹⁴⁾ https://www.feantsa.org/public/user/Resources/resources/Rapport_Europe_2020_GB.pdf

⁽¹⁵⁾ Eurofound (2018), „Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators” (Pozytywna konwergencja w UE: koncepcje, pomiary i wskaźniki), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg.

Eurofound (2017), Szóste europejskie badanie warunków pracy – sprawozdanie ogólne (aktualizacja z 2017 r.), Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg.

⁽¹⁶⁾ Statystyki bezrobocia: Eurostat, lipiec 2020 r.

⁽¹⁷⁾ Europejska prognoza gospodarcza, jesień 2020 r., Komisja Europejska, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip136_en.pdf

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

- V. mając na uwadze, że według Eurostatu w 2018 r. w 28 państwach członkowskich UE było 8,3 mln osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, 7,6 mln osób mogło podjąć pracę, ale nie szukało jej, a kolejne 2,2 mln osób poszukiwało pracy, ale nie było w stanie szybko jej rozpocząć; mając na uwadze, że w 2018 r. ogółem 18,1 mln osób w UE-28 doświadczyło stanu podobnego do bezrobocia;
- W. mając na uwadze, że walka z bezrobociem młodzieży i osób starszych pozostaje jednym z największych wyzwań na poziomie regionalnym w UE;
- X. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 ujawnił nadużycia w zakresie praw pracowników transgranicznych, przygranicznych i sezonowych oraz niepewność ich sytuacji związaną z niskim poziomem ochrony socjalnej i koordynacji zabezpieczenia społecznego; mając na uwadze, że w związku z tym istnieje potrzeba wzmocnienia regulacji, skuteczniejszego monitorowania i skutecznego egzekwowania godnych warunków pracy, a także warunków mieszkaniowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy; mając na uwadze, że należy ulepszyć pod tym kątem dyrektywę w sprawie pracy tymczasowej;
- Y. mając na uwadze, że w 2019 r. luka w uczestnictwie w zatrudnieniu między mężczyznami i kobietami wyniosła 11,7 %; mając na uwadze, że ta różnica wiąże się z ogromnymi kosztami gospodarczymi dla UE, odpowiadającymi 320 mld EUR rocznie, czyli 2,37 % PKB UE; mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 w nieproporcjonalny sposób wpływa na sytuację zawodową i społeczną kobiet, gdyż 26,5 % kobiet pracuje w ramach niepewnych form zatrudnienia i stanowią one 60 % pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin; mając na uwadze, że kobiety są bardziej niż mężczyźni dotknięte trudnościami wynikającymi z pandemii COVID-19 ze względu na dominujący udział ich zatrudnienia w niektórych sektorach oraz ciężar opieki nad osobami starszymi i dziećmi, który nadal spoczywa przede wszystkim na ich barkach;
- Z. mając na uwadze, że na kryzys spowodowany pandemią COVID-19 narażone są zwłaszcza osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze; mając na uwadze, że mogą one cierpieć nieproporcjonalnie i mieć szczególne potrzeby w zakresie wsparcia, które należy brać pod uwagę już na początkowym etapie reagowania na pandemię, a badania pokazują, że są one bardzo narażone na problemy ze zdrowiem psychicznym;
- AA. mając na uwadze, że regiony Europy stoją w obliczu długoterminowych tendencji demograficznych obejmujących dłuższe średnie trwanie życia, niższe wskaźniki urodzeń, starzenie się społeczeństw, kurczącą się siłę roboczą, mniejsze gospodarstwa domowe i rosnącą urbanizację; mając na uwadze, że spadek udziału ludności Europy w światowej populacji będzie stanowił wyzwanie, a oczekuje się, że jej udział w populacji światowej wyniesie 4 % w 2070 r.; mając na uwadze, że obszary wiejskie i peryferyjne są bardzo dotknięte zmianami demograficznymi;
- AB. mając na uwadze, że pandemia dotknęła szczególnie osoby starsze, w niektórych przypadkach pogarszając sytuację osób starszych pozostających w izolacji; mając na uwadze, że osoby starsze są najbardziej narażone na brak dostępu do internetu i nowoczesnych technologii, a w konsekwencji na większe ryzyko wykluczenia, w tym wykluczenia cyfrowego;
- AC. mając na uwadze, że kryzys spowodował wzrost ubóstwa miejskiego, dotknął w większym stopniu gospodarstwa domowe o średnich dochodach i doprowadził do powstawania nowych grupy ryzyka, a także prowadzi do pogłębienia nierówności terytorialnych, pogorszenia niekorzystnej sytuacji społecznej na ubogich obszarach miejskich oraz nierównego dostępu do usług publicznych, a także generuje rosnące zapotrzebowanie na usługi socjalne i infrastrukturę społeczną na szczeblu lokalnym w czasie, gdy budżety lokalne są nadwyrężone;
- AD. mając na uwadze, że w badaniu opartym na europejskim badaniu warunków pracy z 2015 r. wykazano, że dwa razy więcej regularnych telepracowników zgłasza pracę przekraczającą 48 godzin przewidzianych w przepisach UE oraz odpoczynek krótszy niż 11 godzin pomiędzy dniami roboczymi w porównaniu z osobami pracującymi w siedzibie pracodawcy; mając na uwadze, że prawie 30 % takich telepracowników zgłasza pracę w wolnym czasie każdego dnia lub kilka razy w tygodniu, w porównaniu z poniżej 5 % pracowników „biurowych”; mając na uwadze, że regularni telepracownicy również częściej zgłaszają odczuwanie stresu związanego z pracą, zaburzenia snu i trudności z pogodzeniem pracy z obowiązkami rodzinnymi;
- AE. mając na uwadze, że w wyniku pandemii COVID-19 i środków mających na celu przeciwdziałanie pandemii, tj. środków izolacji i pracy zdalnej, kobiety pozostające w związkach nacechowanych niewłaściwym traktowaniem stały się nieustannie narażone na przemoc, co zwiększyło liczbę przypadków przemocy wobec kobiet; mając na uwadze, że jedną z konsekwencji środków izolacji jest gwałtowny wzrost przemocy ze względu na pleć i wewnątrz rodzin w niektórych krajach europejskich o ok. 30 %; mając na uwadze, że w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy na całym świecie w sumie ponad 243 mln kobiet w wieku od 15 do 49 lat doświadczyło przemocy seksualnej lub fizycznej;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

AF. mając na uwadze, że presja wywierana na kobiety jeszcze bardziej wzrosła; mając na uwadze, że narzucone nowe formy pracy, elastyczne i okupione brakiem oddzielenia pracy od życia prywatnego, doprowadziły w okresie izolacji do gwałtownego wzrostu nowych form molestowania psychicznego i seksualnego w internecie i poza nim; mając na uwadze, że znaczna większość przedsiębiorstw i rządów nie wprowadziła żadnych środków mających na celu przeciwdziałanie tym zjawiskom;

1. podkreśla, że UE rozpoczęła transformację w kierunku niskoemisyjnej, neutralnej dla klimatu, zasobooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która musi zapewnić najwyższe poziomy sprawiedliwości społecznej, a także wspierać dobrostan, postęp społeczny, bezpieczeństwo, dobrobyt, równość i włączenie społeczne, nie pozostawiając nikogo samemu sobie; uważa, że zrównoważony rozwój jest głęboko zakorzeniony w projekcie europejskim i wartościach europejskich oraz że zrównoważony rozwój społeczny jest podstawowym warunkiem wstępnym sprawiedliwej transformacji ekologicznej, cyfrowej i demograficznej sprzyjającej włączeniu społecznemu; podkreśla, że w celu zmniejszenia nierówności procesy te muszą opierać się na transformacji, która może zapewnić szanse społeczne i wspólny dobrobyt; podkreśla, że sprawiedliwość społeczna, godna praca z płacą zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie, równe szanse, sprawiedliwa mobilność oraz solidne systemy opieki społecznej stanowią zasadnicze elementy sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonej i socjalnej Europy;

2. jest zdania, że ten okres odbudowy należy wykorzystać na reformy służące w pełni realizacji Agendy 2030 ONZ i jej 17 celów zrównoważonego rozwoju, oparte na solidarności, integracji, sprawiedliwości społecznej, sprawiedliwym podziale bogactwa, równości płci, wysokiej jakości publicznych systemach opieki społecznej, wysokiej jakości zatrudnieniu i zrównoważonym wzroście gospodarczym – modelu, który zapewnia równość i ochronę socjalną, uwzględnia potrzeby grup szczególnie wrażliwych, zwiększa uczestnictwo i aktywność obywatelską oraz poprawia standardy życia dla wszystkich; uważa, że jest to najlepszy sposób na to, by UE wyszła z tego kryzysu bardziej zrównoważona, odporniejsza i sprawiedliwsza dla następných pokoleń;

3. podkreśla, że postęp w kierunku zrównoważonej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu Europy socjalnej wymaga silnego wspólnego zaangażowania zarówno w realizację Agendy 2030 ONZ, jak i we wdrażanie i urzeczywistnianie zasad i praw zawartych w Europejskim filarze praw socjalnych; podkreśla, że należy opracować ambitną agendę polityczną, która będzie zawierała możliwe do zidentyfikowania, wykonalne, zrównoważone, jasne i obowiązkowe cele i wskaźniki zrównoważonego rozwoju społecznego; zwraca uwagę, że kolejny Szczyt Społeczny UE, który ma się odbyć w maju 2021 r. w Porto, byłby doskonałą okazją do przyjęcia takiej agendy na najwyższym szczeblu politycznym przez przywódców 27 państw członkowskich i Rady Europejskiej oraz Parlament Europejski i Komisję Europejską; apeluje o zaangażowanie partnerów społecznych w całym procesie;

Ramy zarządzania dla postępu społecznego

4. uważa, że w agendzie z Porto należy przyjąć podwójne podejście, tj. należy skoncentrować się na tej części agendy UE na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, która dotyczy zrównoważonego rozwoju społecznego, a jednocześnie utworzyć drogę do urzeczywistnienia zasad Europejskiego filaru praw socjalnych poprzez przyjęcie planu działania i podjęcie działań następczych w odniesieniu do strategii lizbońskiej, co obejmuje ustanowienie ambitnych i obowiązkowych celów i instrumentów określających drogę do osiągnięcia postępu społecznego i zrównoważonego rozwoju społecznego; uważa, że agenda ta mogłaby zawierać strategiczne ramy umożliwiające osiągnięcie do 2030 r. trwałej, sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu Europy socjalnej;

5. podkreśla, że cele nowej agendy na rzecz silnej Europy socjalnej muszą koncentrować się na ochronie każdej osoby, w szczególności osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, oraz na zapewnieniu, by odbudowa sprzyjała włączeniu społecznemu i była sprawiedliwa społecznie, a ponadto cele te trzeba wzmocnić poprzez obowiązkową wykonalność, przy uwzględnieniu specyfiki krajowej i na wzór zobowiązań gospodarczych i środowiskowych, których przestrzeganie jest powiązane z dostępem do funduszy europejskich; uważa w związku z tym, że działania polityczne, programy i reformy na szczeblu UE i państw członkowskich należy zaprojektować tak, by przyczyniały się do osiągnięcia tych obowiązkowych celów, a ochrona prawna powinna oznaczać, że należy zapobiegać działaniom, strategiom, programom lub reformom, które mogą mieć potencjalnie negatywny wpływ na osiągnięcie tych celów lub utrudniać postęp w ich osiągnięciu;

6. jest przekonany, że ramy zarządzania dla Europy socjalnej i zrównoważonej powinny opierać się na następujących reformach: włączenie Europejskiego filaru praw socjalnych i protokołu w sprawie postępu społecznego do traktatów, ochrona praw socjalnych na tym samym poziomie co ochrona swobód gospodarczych na jednolitym rynku oraz przyjęcie paktu na rzecz zrównoważonego rozwoju i postępu społecznego, który nada celom społecznym i celom w zakresie zrównoważonego rozwoju obowiązkowy charakter, aby zrealizować cele zrównoważonego rozwoju ONZ; uważa, że dodatkowo proces semestru powinien przebiegać zgodnie z metodą wspólnotową i zostać uzgodniony między Radą a Parlamentem Europejskim, podczas gdy procesowi podejmowania decyzji większością kwalifikowaną powinno podlegać więcej obszarów polityki społecznej, w szczególności niedyskryminacja, ochrona socjalna pracowników (poza sytuacjami transgranicznymi), ochrona pracowników w przypadku wypowiedzenia umowy o pracę, reprezentowanie i obrona zbiorowa interesów pracowników i pracodawców oraz warunki zatrudnienia obywateli państw trzecich przebywających legalnie w UE;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

Środki finansowe na silną i zrównoważoną Europę socjalną

7. wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania elastyczności przy stosowaniu unijnych zasad dotyczących finansów publicznych i polityki fiskalnej w celu uwzględnienia nadzwyczajnych wydatków, tak by zapobiec społecznym skutkom kryzysu związanego z pandemią COVID-19 i je ograniczyć, wzmocnić systemy opieki społecznej i finansować wysokiej jakości miejsca pracy, usługi publiczne, walkę z ubóstwem oraz transformację ekologiczną i cyfrową; z zadowoleniem przyjmuje Next Generation EU – plan odbudowy UE; podkreśla, że sprawiedliwą transformację ekologiczną i cyfrową można osiągnąć jedynie przy odpowiednim wsparciu na rzecz edukacji i opieki społecznej oraz infrastruktury opieki zdrowotnej, aby zapewnić wszystkim sprawiedliwość społeczną, spójność społeczną i dobrobyt; jest zaniepokojony faktem, że w obecnym czasie kryzysu systemy opieki społecznej znajdują się pod bezprecedensową presją i że związane z nimi wydatki publiczne gwałtownie wzrosną; podkreśla, że wydatki na środki kryzysowe nie powinny być realizowane kosztem osób najmniej zamożnych, ale powinny być ponoszone w sposób sprawiedliwy; podkreśla w związku z tym, że pobudzenie odbudowy wymaga, aby wysiłki inwestycyjne UE w ramach planu odbudowy miały silny wymiar społeczny, co obejmuje wzmocnienie systemów opieki społecznej i inwestowanie w zabezpieczenie społeczne, dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji, przystępne cenowo mieszkania, zatrudnienie, wymiar sprawiedliwości i usługi socjalne dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji w celu zwalczania społecznych skutków kryzysu; uważa, że inwestycje w edukację, dobrze zaprojektowane progresywne systemy podatkowe i systemy zabezpieczenia społecznego, inwestycje społeczne oraz świadczenie wysokiej jakości usług publicznych i socjalnych są podstawowymi mechanizmami, które pozwolą zapobiec przenoszeniu niekorzystnej sytuacji z pokolenia na pokolenie; podkreśla znaczenie wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych w kontekście planu odbudowy dla Europy oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności na tym samym poziomie co Zielony Ład i transformacja cyfrowa; w związku z tym apeluje, aby w przyszłych reformach związanych z pakietem na rzecz odbudowy traktowano pozytywną konwergencję społeczną jako jeden z głównych celów krajowych programów reform, w tym poprzez wsparcie finansowe; w tym kontekście uważa, że obok celów gospodarczych i środowiskowych w planie odbudowy należy wspierać cele nowej agendy z Porto na 2030 r.;

8. podkreśla, że inwestycje społeczne w pakiecie na rzecz odbudowy powinny odpowiadać poziomowi ambicji celów agendy z Porto, aby zapewnić również niezbędne wsparcie finansowe uważa, że w tych planach na rzecz postępu społecznego należy określić, w jaki sposób cele agendy z Porto i zasady Europejskiego filaru praw socjalnych zostaną wdrożone, wielkość inwestycji społecznych, przedmiotowe obszary oraz oczekiwane postępy;

9. przypomina, że rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu są skutecznym narzędziem ochrony miejsc pracy w czasie kryzysu gospodarczego; z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) jako środka nadzwyczajnego wspierającego rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu w państwach członkowskich w kontekście kryzysu związanego z COVID-19; podkreśla, że jest to kluczowy instrument wspierający krajowe rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu, a tym samym umożliwiający ochronę miejsc pracy i umiejętności oraz zachowanie dużej części wynagrodzeń i dochodów; zwraca się do Komisji, aby dokładnie oceniła funkcjonowanie tego tymczasowego instrumentu oraz przeanalizowała ewentualne wprowadzenie w tym zakresie stałego instrumentu szczególnego, uruchamianego – na wniosek państw członkowskich – w sytuacji nieoczekiwanego kryzysu, który prowadzi do stałego wzrostu wydatków na rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu i podobne środki; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by pomoc finansowa była udzielana tylko przedsiębiorstwom, które nie są zarejestrowane w krajach wymienionych we wspólnym unijnym wykazie jurysdykcji państw trzecich do celów podatkowych lub w załączniku I do konkluzji Rady w sprawie zmienionego unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zapewniły poszanowanie przez beneficjentów podstawowych wartości zapisanych w traktatach oraz by dopilnowały, by przedsiębiorstwa otrzymujące publiczne wsparcie finansowe chroniły pracowników, gwarantowały uczciwe warunki pracy, respektowały związki zawodowe i przestrzegały obowiązujących układów zbiorowych pracy, płaciły odpowiednie podatki i powstrzymywały się od odkupu akcji lub wypłacania premii zarządom lub dywidend udziałowcom; podkreśla, jak ważne jest łączenie rozwiązań w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu z kształceniem i szkoleniem zawodowym odnośnych pracowników;

10. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź przewodniczącej Komisji Europejskiej dotyczącą unijnego programu reasekuracji świadczeń dla osób bezrobotnych i wzywa Komisję do przedstawienia wniosku; apeluje, by instrument ten chronił wszystkie kategorie pracowników, zmniejszał presję na finanse publiczne wynikającą z zewnętrznych wstrząsów i zabezpieczał krajowe systemy zasiłków dla bezrobotnych w czasie kryzysów, które prowadzą do nagłego wzrostu wydatków; apeluje, aby wniosek ten obejmował kraje UGW i by kraje spoza UGW również mogły przystąpić do programu;

11. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji; podkreśla, że szeroka akceptacja społeczna dla środków ochrony środowiska i działań w dziedzinie klimatu jest niezbędna dla ich skutecznego wdrażania; wzywa państwa członkowskie do skutecznego zaangażowania partnerów społecznych, samorządów lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego w opracowywanie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji; przypomina, że zmiana klimatu i wynikające z niej zmiany strukturalne wywierają już poważny wpływ na wiele regionów europejskich i ich mieszkańców; podkreśla, że tworzenie zielonych i godnych miejsc pracy ma kluczowe znaczenie dla stworzenia zrównoważonego rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu, aby wesprzeć uczciwą i sprawiedliwą

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

transformację w kierunku opartej na odnawialnych źródłach energii, wysoce zasobooszczędnej i energooszczędnej gospodarki o obiegu zamkniętym neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla, a także aby dopilnować, by nikt nie został pominięty; nalega, aby w swoim zmienionym wniosku Komisja zwiększyła kwotę dla Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji zaproponowaną w maju 2020 r.; apeluje o to, by fundusz dysponował wystarczającymi środkami finansowymi umożliwiającymi wsparcie regionów w okresie przejściowym i tworzenie nowych miejsc pracy wysokiej jakości, a także o to, by spójność społeczna była wiodącą zasadą przy udzielaniu wsparcia w ramach funduszu; podkreśla, że zmieniony Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji ma zasadnicze znaczenie przy wspieraniu planów socjalnych dla pracowników dotkniętych restrukturyzacją, i wzywa Komisję i państwa członkowskie do uzgodnienia znacznie zwiększonego budżetu na ten instrument w ramach szerszego europejskiego wsparcia finansowego na rzecz sprawiedliwej transformacji; wzywa do zrównoważonego i ambitnego wykorzystania dostępnych funduszy w celu wspierania regionów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji i pozostających w tyle, poprzez zastosowanie w razie potrzeby środków przejściowych; przypomina, jak ważne jest, aby kwalifikujące się projekty były spójne z celem polegającym na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r., jego etapami pośrednimi realizowanymi do 2030 r. oraz z Europejskim filarem praw socjalnych;

12. podkreśla zmiany, które sprawiedliwa transformacja przynosi na rynku pracy, oraz rozłożenie nowych zielonych miejsc pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania strategii mających na celu zapewnienie kobietom dostępu do nowych zielonych miejsc pracy oraz zmniejszenie różnic między kobietami a mężczyznami w zakresie zatrudnienia w sektorze energii odnawialnej;

13. przypomina, że przed pandemią COVID-19 ponad 100 mln Europejczyków na co dzień zmagало się z ubóstwem i deprawacją materialną oraz że w wyniku kryzysu sytuacja ulegnie dalszemu pogorszeniu; uznaje kluczowe znaczenie wszystkich funduszy i programów europejskich w dziedzinie społecznej oraz jeszcze ważniejszą rolę, jaką w ciągu następnych siedmiu lat odegrają przyszłe EFS+ i Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG); podkreśla, że wysiłki na rzecz odbudowy powinny pobudzić tworzenie miejsc pracy i wzrost gospodarczy oraz odporność i sprawiedliwość naszych społeczeństw, a także powinny być uzupełnione silnym wymiarem społecznym, koncentrującym się na nierównościach społecznych i gospodarczych oraz potrzebach osób najbardziej dotkniętych kryzysem, w szczególności grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji i grup defaworyzowanych, takich jak osoby żyjące w ubóstwie, bezrobotne, osoby starsze, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami, osoby samotnie wychowujące dzieci, pracownicy mobilni i migranci; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do uruchomienia EFG w odpowiedzi na skutki kryzysu związanego z COVID-19 na poziomie społecznym i gospodarczym oraz podkreśla, że rozszerzenie zakresu EFG na transformację cyfrową i ekologiczną będzie wymagało wystarczających środków w nadchodzących latach; wzywa państwa członkowskie do pełnego wykorzystania tego funduszu, aby wesprzeć zwolnionych pracowników podczas tej transformacji;

14. wyraża zaniepokojenie w związku z tym, że w kontekście odbudowy po wybuchu pandemii COVID-19 w nadchodzących latach nieuchronnie trzeba będzie się zająć problemem ubóstwa, w tym ubóstwa dzieci; podkreśla, że państwa członkowskie powinny przeznaczyć co najmniej 5% środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) w ramach zarządzania dzielonego na wsparcie działań w zakresie europejskiej gwarancji dla dzieci; podkreśla, że konieczne jest utworzenie oddzielnego budżetu w wysokości 3 mld EUR na pierwszy rok jej wdrażania, kiedy to UE mierzy się ze skutkami pandemii COVID-19, która będzie miała coraz większy wpływ na dzieci będące najbardziej zagrożoną grupą wśród osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, oraz że konieczne jest zainwestowanie w europejską gwarancję dla dzieci łącznej kwoty co najmniej 20 mld EUR w latach 2021–2027; nalega, aby opracować również kompleksową strategię przeciwdziałania ubóstwu obejmującą środki zapewniające godziwe i przystępne cenowo mieszkania oraz zajęcie się problemem bezdomności; przypomina, że każda strategia mająca na celu wyeliminowanie ubóstwa dzieci musi uwzględniać rzeczywistość samotnego rodzicielstwa i rodzin wielodzietnych, biorąc pod uwagę, że rodzice samotnie wychowujący dzieci i rodziny wielodzietne należą do grup społecznych znajdujących się w trudnej sytuacji; podkreśla również, że państwa członkowskie powinny przeznaczyć co najmniej 3% środków z EFS+ w ramach zarządzania dzielonego na zwalczanie deprawacji żywnościowej i materialnej oraz wspieranie włączenia społecznego osób najbardziej potrzebujących;

15. podkreśla, że kryzys związany z COVID-19 pozbawił już pracy wiele osób, zwłaszcza osób młodych, które częściej pracują w ramach niepewnych form zatrudnienia; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje plany Komisji dotyczące wzmocnienia europejskiej gwarancji dla młodzieży oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do priorytetowego potraktowania walki z bezrobociem młodzieży; podkreśla, że konieczne jest, aby państwa członkowskie nadal inwestowały wystarczające środki z EFS+ w działania wspierające zatrudnienie ludzi młodych i aby w związku z tym przeznaczyły co najmniej 15% swoich zasobów EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na ukierunkowane działania i reformy strukturalne wspierające wysokiej jakości zatrudnienie ludzi młodych; przypomina o potrzebie wiążącej, skuteczniejszej i sprzyjającej włączeniu społecznemu gwarancji dla młodzieży, która zapewni płatne staże, przygotowanie zawodowe i praktyki włączeniowe dla wszystkich grup młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani niekształcącej się (młodzież NEET) w ramach jasnych kryteriów jakości regulujących gwarancję dla młodzieży; potępia praktykę bezpłatnych staży niezwiązanych z uzyskaniem kwalifikacji zawodowych, ponieważ praktyka ta stanowi formę wycisku młodych pracowników i naruszenie ich praw; wzywa Komisję do przedstawienia ram prawnych dla skutecznego i wykonalnego zakazu takich bezpłatnych staży, przygotowania zawodowego i praktyk zawodowych;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

Agenda z Porto: cele i propozycje

16. uważa, że agenda z Porto, jako agenda silnej Europy socjalnej na rzecz zrównoważonego rozwoju, powinna obejmować wskaźniki dobrostanu gospodarczego, społecznego i środowiskowego, a także obszary takie jak: godna praca, sprawiedliwość społeczna i równość szans, solidne systemy opieki społecznej i sprawiedliwa mobilność; uważa, że aby osiągnąć bardziej wymierne rezultaty, ta nowa agenda powinna łączyć cele ilościowe i jakościowe oraz bazować na podejściu opartym na prawach;

17. wzywa Komisję i państwa członkowskie do aktywnego likwidowania przepaści cyfrowej w dostępie do usług publicznych, z których wiele zostało zdigitalizowanych podczas pandemii COVID-19, poprzez zapewnienie unijnego wsparcia finansowego dla innowacji społecznych na szczeblu lokalnym w celu ułatwienia dostępu do usług publicznych, a także poprzez budowanie zdolności i rozwijanie innowacyjnych oddolnych inicjatyw na rzecz włączenia cyfrowego i umiejętności korzystania z danych, aby zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do wysokiej jakości, dostępnych i przyjaznych dla użytkownika usług świadczonych w interesie ogólnym;

1. Godna praca oraz zrównoważone i sprzyjające włączeniu społecznemu rynki pracy

18. zauważa, że godziwe płace są kluczowym elementem sprawiedliwych warunków pracy i dobrze prosperującej społecznej gospodarki rynkowej oraz że płace powinny umożliwiać pracownikom zaspokajanie ich potrzeb oraz potrzeb ich rodzin; uważa, że każdy pracownik w UE powinien otrzymywać wynagrodzenie zapewniające co najmniej godziwy poziom życia; uważa, że wzmocnienie rokowań zbiorowych jest najlepszym sposobem promowania godnych płac w UE; wzywa Komisję do określenia barier w rokowaniach zbiorowych w UE i przyjmuje do wiadomości wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie płac minimalnych i rokowań zbiorowych; podkreśla, że ta dyrektywa powinna przyczynić się do wyeliminowania ubóstwa pracujących i wspierać rokowania zbiorowe zgodnie z tradycjami krajowymi i z należyтым poszanowaniem autonomii krajowych partnerów społecznych i dobrze funkcjonujących modeli rokowań zbiorowych; ponawia swój apel do Komisji o przeprowadzenie badania dotyczącego wskaźnika płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie, aby oszacować koszt życia i przybliżony dochód potrzebny do zaspokojenia podstawowych potrzeb gospodarstwa domowego w każdym państwie członkowskim i regionie, ponieważ wskaźnik ten mógłby służyć jako narzędzie odniesienia dla partnerów społecznych; nalega, aby ustawowe płace minimalne były ustalone na poziomie powyżej progu przyswoitości, przy pełnym zaangażowaniu partnerów społecznych, co przyczyni się do eliminowania zjawiska ubóstwa pracujących i zagwarantuje każdemu pracownikowi dochód powyżej poziomu ubóstwa, przy uwzględnieniu różnicowania kosztów życia w państwach członkowskich; apeluje o koordynację działań na poziomie UE, aby osiągnąć rzeczywisty wzrost płac, zapobiec niezdrowej konkurencji w postaci ciągłego spadku kosztów pracy i zwiększyć pozytywną konwergencję społeczną dla wszystkich obywateli;

19. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wraz z partnerami społecznymi zobowiązały się do osiągnięcia do 2030 r. zasięgu rokowań zbiorowych na poziomie 90 % w tych systemach krajowych, które łączą regulacje ustawowe i regulacje partnerów społecznych dotyczące zatrudnienia i warunków pracy; podkreśla, że rokowania zbiorowe przyczyniają się do społecznej gospodarki rynkowej, zgodnie z założeniami traktatu lizbońskiego; przypomina, że traktaty europejskie, które wyraźnie chronią autonomię partnerów społecznych, oraz systemy samoregulacji obowiązujące w niektórych państwach członkowskich muszą być chronione, aby partnerzy społeczni mogli niezależnie wprowadzać regulacje, co zapewni silną legitymację i rozszerzenie zasięgu układów zbiorowych; wzywa państwa członkowskie do usunięcia wszelkich przepisów krajowych, które utrudniają rokowania zbiorowe, w tym poprzez zapewnienie związkom zawodowym dostępu do miejsc pracy pracowników w celu organizowania się; podkreśla, że reformy w państwach członkowskich nie powinny negatywnie wpływać na rokowania zbiorowe oraz że rokowania zbiorowe należy wspierać na szczeblu sektorowym, również poprzez wspieranie budowania zdolności partnerów społecznych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do pełnego zaangażowania partnerów społecznych w kształtowanie polityki europejskiej, w tym w proces europejskiego semestru; uważa, że proponowane cele przyczyniłyby się do wyeliminowania zjawiska ubóstwa pracujących i do zapewnienia sprawiedliwych wynagrodzeń europejskim pracownikom;

20. wzywa Komisję do dokonania przeglądu europejskiej dyrektywy w sprawie zamówień publicznych w celu wprowadzenia preferencyjnego traktowania przedsiębiorstw przestrzegających układów zbiorowych; wzywa również Komisję, aby wzmocniła klauzulę społeczną i wykluczała z przetargów przedsiębiorstwa, które zaangażowały się w działalność przestępczą lub rozbijanie związków zawodowych bądź odmówiły udziału w rokowaniach zbiorowych, co pozwoli dopilnować, by środki publiczne były wykorzystywane na inwestowanie w przedsiębiorstwa zaangażowane w sprawiedliwą transformację, w celu promowania układów zbiorowych i zwiększenia uzwiązkowienia; uważa ponadto, że wszelkie wsparcie finansowe UE dla przedsiębiorstw powinno być uzależnione od przestrzegania przez nie obowiązujących warunków pracy i zatrudnienia lub obowiązków pracodawcy wynikających z odpowiednich układów zbiorowych; nalega, aby Komisja i państwa członkowskie dopilnowały, by instytucje świadczące usługi w interesie ogólnym, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym, zapewniały godne warunki pracy swoim pracownikom i szanowały w szczególności swobodę negocjowania i zawierania sektorowych porozumień zbiorowych lub układów na poziomie przedsiębiorstwa oraz prawo do odpowiedniego wynagrodzenia;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

21. odnotowuje z dużym zaniepokojeniem wysoki poziom bezrobocia młodzieży w wielu państwach członkowskich oraz niepewność umów o pracę zawieranych przez młodych pracowników, zwłaszcza w sektorach, które poważnie ucierpiały w wyniku pandemii COVID-19; apeluje o wzmocnienie instrumentu gwarancji dla młodzieży w celu zmniejszenia bezrobocia długotrwałego i bezrobocia młodzieży o co najmniej 50 % do 2030 r., przy uwzględnieniu kryteriów dotyczących tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 8 Agendy 2030 ONZ; uważa, że nadszedł czas, aby gwarancja dla młodzieży stała się wiążąca dla wszystkich państw członkowskich oraz inkluzywna, a także by uwzględniała aktywne działania informacyjne skierowane do młodzieży należącej od dawna do grupy NEET i młodzieży ze środowisk społeczno-ekonomicznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, takich jak młodzież z niepełnosprawnościami i młodzież romska;

22. podkreśla, że europejski program na rzecz wysokiej jakości miejsc pracy jest nie tylko kwestią przyzwoitości, lecz jest także korzystny dla gospodarki, ponieważ poprawia wydajność i pobudza popyt wewnętrzny; uważa, że wysokiej jakości praca musi obejmować płacę zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie, bezpieczeństwo pracy i dostęp do ochrony socjalnej, możliwości uczenia się przez całe życie, dobre warunki pracy w bezpiecznych i zdrowych miejscach pracy, rozsądny czas pracy z odpowiednią równowagą między życiem zawodowym a prywatnym oraz reprezentację związków zawodowych i prawa do rokowań; wzywa Komisję do uwzględnienia ogólnego celu, jakim jest podniesienie jakości pracy na szczeblu europejskim, w procesie semestru i tablicy wskaźników społecznych, aby ukierunkować i oceniać wkład polityki zatrudnienia w państwach członkowskich we wdrażanie celów zrównoważonego rozwoju i Europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa państwa członkowskie, aby przywiązywały taką samą wagę do społecznych i związanych z zatrudnieniem zaleceń dla poszczególnych krajów, zwłaszcza tych wydanych w następstwie kryzysu związanego z COVID-19, jaką przywiązują do zaleceń gospodarczych i budżetowych;

23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia przeglądu wytycznych UE dotyczących zatrudnienia nie później niż rok po ich przyjęciu w 2020 r., aby uwzględnić kryzys związany z COVID-19 i jego skutki społeczne i związane z zatrudnieniem, a także by lepiej reagować na podobne kryzysy w przyszłości; podkreśla, że w celu wzmocnienia demokratycznego podejmowania decyzji Parlament Europejski musi być zaangażowany na równi z Radą w określenie zintegrowanych wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia; wzywa Eurofound do udziału w pomiarze jakości pracy w ramach różnych warunków umownych i warunków zatrudnienia oraz do dostarczenia odpowiednich analiz politycznych, aby pomóc w poprawie jakości pracy i zapewnieniu trwałości pracy;

24. jest zaniepokojony zwiększoną liczbą pracowników zatrudnionych w ramach niepewnych i niestandardowych form zatrudnienia, osób fikcyjnie samozatrudnionych oraz pracowników na umowach zerogodzinowych, w tym w krajowej administracji publicznej; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby dążyły do wyeliminowania do 2030 r. niedobrowolnej pracy na czas określony i niedobrowolnej pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy, a także do tego, by 80 % utworzonych miejsc pracy było średnio lub wysoko płatnych i skoncentrowanych w zrównoważonych sektorach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyeliminowania praktyk umów zerogodzinowych i fikcyjnego samozatrudnienia;

25. wzywa państwa członkowskie, aby zobowiązały się do wyeliminowania zgonów i ograniczenia liczby schorzeń związanych z pracą do 2030 r.; wzywa Komisję, aby opracowała w tym celu nową strategię na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy, która zajmie się zarówno zdrowiem fizycznym, jak i psychicznym pracowników; uważa, że strategia ta musi obejmować przegląd dyrektywy ramowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w celu ochrony pracowników w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak pandemia, a także ambitne wnioski ustawodawcze dotyczące zaburzeń układu mięśniowo-szkieletowego i zaburzeń związanych ze stresem, we współpracy z partnerami społecznymi; wzywa Komisję do dalszego aktualizowania dyrektywy w sprawie czynników rakotwórczych i mutagenów oraz do przedstawienia wiążących dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego dla co najmniej 50 dodatkowych substancji do 2024 r., a także do włączenia do dyrektywy substancji mających szkodliwy wpływ na układ rozrodczy i do wprowadzenia bardziej rygorystycznych wartości dopuszczalnych dla substancji szkodliwych takich jak substancje rakotwórcze i mutagenne; podkreśla, że UE musi podjąć działania następcze w związku z europejskimi ramami działań w dziedzinie zdrowia psychicznego; zauważa, że jednym z celów jest również profilaktyka nowotworowa, ponieważ uważa się, że można zapobiec 40 % przypadków zachorowań na raka; wzywa Komisję do przedstawienia ambitnego planu walki z rakiem, który przyczyni się do ograniczenia cierpień powodowanych przez tę chorobę; wzywa do wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w celu promowania zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy w całej Unii oraz dalszego rozwijania inicjatyw na rzecz poprawy działań profilaktycznych w miejscu pracy we wszystkich sektorach działalności;

26. apeluje do Komisji o przedstawienie strategicznego programu UE dla opiekunów, który byłby krokiem w kierunku jakościowego wzmocnienia pozycji sektora opieki zdrowotnej w UE, uwzględniając pracowników sektora usług osobistych i usług dla gospodarstw domowych; ponownie stwierdza, że program dla opiekunów musi odzwierciedlać również sytuację 100 milionów nieformalnych opiekunów w UE, którzy zapewniają 80 % opieki długoterminowej, ale w większości przypadków pozostają niedostrzeżeni; wzywa Komisję, aby we współpracy z państwami członkowskimi opracowała ramy

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

regulacyjne, które zagwarantują wysokiej jakości usługi opieki, w tym ocenę nowych możliwości w sektorze opieki zdrowotnej przynoszących korzyści konsumentom i pacjentom, przy jednoczesnym poszanowaniu roli instytucji publicznych i prywatnych w zapewnianiu tej opieki obywatelom oraz zapewnianiu opiekunom godnych warunków pracy;

27. uznaje, że uczciwa, zrównoważona pod względem społecznym praca i rzeczywisty udział pracowników w kształtowaniu warunków pracy są ważniejsze niż kiedykolwiek w przypadku platform cyfrowych i wszystkich innych sektorów oraz że pracownicy muszą mieć demokratyczny wpływ na zarządzanie pracą; podkreśla, że korzyści płynące z transformacji cyfrowej muszą być dzielone szeroko i sprawiedliwie, a pracownicy sektora cyfrowego muszą mieć takie same prawa i warunki pracy jak pracownicy innych sektorów; wzywa Komisję, aby przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie godnych warunków pracy i praw w gospodarce cyfrowej oraz aby dyrektywa ta obejmowała wszystkich pracowników, w tym pracowników niestandardowych zatrudnionych na nietypowych umowach o pracę, pracowników przedsiębiorstw będących platformami internetowymi i osoby samozatrudnione; wzywa Komisję do zapewnienia w tej dyrektywie, aby przedsiębiorstwa będące platformami internetowymi przestrzegały obowiązujących przepisów krajowych i europejskich, wyjaśnienia statusu zatrudnienia osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych poprzez podważalne założenie stosunku pracy oraz do ochrony ich warunków pracy, ochrony socjalnej oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także ich prawa do organizowania się, bycia reprezentowanym przez związki zawodowe i negocjowania układów zbiorowych, w tym w przypadku osób samozatrudnionych; apeluje do Komisji o przedstawienie ukierunkowanej zmiany unijnego prawa konkurencji, aby umożliwić zbiorowe ustalanie cen dla osób samozatrudnionych w niepewnej sytuacji w celu zapewnienia lepszej równowagi siły przetargowej i sprawiedliwszego rynku wewnętrznego;

28. podkreśla, że pandemia COVID-19 uwydatniła znaczenie rozwiązań cyfrowych, zwłaszcza telepracy; nalega, aby Komisja przedstawiła dyrektywę w sprawie minimalnych standardów i warunków dotyczących uczciwej telepracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników oraz zapewnienia godnych warunków pracy, w tym jej dobrowolnego charakteru, poszanowania godzin pracy, urlopu, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym i innych praw cyfrowych w miejscu pracy, takich jak prawo do bycia offline, ochrona prywatności pracowników, w tym przeciwko zdalnemu monitorowaniu lub wszelkiemu innemu śledzeniu, a także zakaz wszczepiania pracownikom mikrocząsteczkowych implantów i wykorzystywania sztucznej inteligencji w procesach rekrutacji, uwzględniając przy tym umowę ramową w sprawie digitalizacji podpisaną przez europejskich partnerów społecznych;

29. wzywa Komisję do wprowadzenia nowej dyrektywy ramowej w sprawie prawa pracowników do otrzymywania informacji, wyrażania opinii w drodze konsultacji i uczestniczenia w przypadku form spółek europejskich, w tym łańcuchów podwykonawców i francyz, a także przedsiębiorstw korzystających z europejskich instrumentów mobilności spółek, tak aby ustanowić minimalne normy, w tym w zakresie przewidywania zmian i restrukturyzacji – w szczególności na szczeblu przedsiębiorstwa; wzywa również do przeglądu dyrektywy w sprawie europejskiej rady zakładowej w celu zapewnienia m.in. właściwego egzekwowania, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i skutecznych sankcji za naruszenia przepisów oraz poprawy funkcjonowania specjalnego zespołu negocjacyjnego, w tym ponadnarodowego procesu informowania i konsultacji, przed podjęciem jakichkolwiek decyzji; wzywa Komisję do promowania akcjonariatu pracowniczego jako narzędzia poprawy integracji pracowników dzięki większej demokracji w miejscu pracy, przy jednoczesnym zmniejszaniu nierówności, a także ryzyka utraty miejsc pracy w czasie spowolnienia gospodarczego;

30. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia warunków i wymogów niezbędnych do tego, by do 2030 r. co najmniej 80 % przedsiębiorstw było objętych porozumieniami dotyczącymi zrównoważonego ładu korporacyjnego, ustanawiającymi strategię uzgodnione z pracownikami w celu wywarcia pozytywnego wpływu na rozwój w zakresie ochrony środowiska i rozwój społeczno-gospodarczy poprzez praktyki w zakresie zarządzania i obecność na rynku, zwiększenia odpowiedzialności dyrektorów w zakresie włączania kwestii zrównoważoności do procesu podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie oraz promowania praktyk w zakresie ładu korporacyjnego, które przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstwa, między innymi w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw, wynagrodzenia członków zarządu, maksymalnych różnic w wynagrodzeniach, składu zarządu i udziału zainteresowanych stron;

31. wzywa do przyjęcia dyrektywy w sprawie wiążących zasad należytej staranności w zakresie praw człowieka i odpowiedzialnego prowadzenia działalności – z uwzględnieniem praw pracowników takich jak prawo do zrzeszania się, prawo do prowadzenia rokowań zbiorowych oraz prawo do bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony socjalnej i dobrych warunków pracy – ustanawiającej obowiązkowe zasady zachowania należytej staranności obejmujące działalność przedsiębiorstw i ich relacje biznesowe, w tym łańcuchy dostaw i podwykonawców; podkreśla, że w dyrektywie tej należy zapewnić pełny udział związków zawodowych i przedstawicieli pracowników w całej procedurze należytej staranności oraz zagwarantować prawo do osiągnięcia porozumienia zbiorowego na odpowiednich szczeblach dotyczących polityk w zakresie należytej staranności; podkreśla, że zarówno krajowe inspekcje pracy, jak i Europejski Urząd ds. Pracy muszą mieć możliwość przeprowadzania wspólnych inspekcji w całym łańcuchu, być otwarte na składanie skarg i mieć możliwość oferowania wsparcia na rzecz zgodności w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw unijnych i przedsiębiorstw chcących

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

uzyskać dostęp do rynku wewnętrznego; apeluje do Komisji, aby domagała się ratyfikacji konwencji MOP nr 81 (inspekcja pracy) i nr 129 (inspekcja pracy w rolnictwie) przez wszystkich partnerów handlowych UE;

32. zachęca Komisję do uwzględnienia specyfiki przedsiębiorstw gospodarki społecznej, które okazały się bardzo ważne dla społeczeństwa w czasie pandemii, oraz do oceny postępów w zakresie opracowywania konkretnych programów i instrumentów finansowych; wzywa Komisję do aktualizacji ram dotyczących zakładania i rozwoju spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych, które z natury kładą większy nacisk na sprawiedliwe warunki pracy i wzmocnienie pozycji pracowników;

33. podkreśla, że skuteczna egzekucja ma zasadnicze znaczenie dla ochrony pracowników i realizacji praw socjalnych; wyraża ubolewanie, że większość państw członkowskich nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających z konwencji MOP dotyczącej inspekcji pracy w odniesieniu do liczby inspektorów pracy; nalega, aby państwa członkowskie zwiększyły swoje zdolności egzekucyjne, tak aby najpóźniej do 2030 r. osiągnąć współczynnik, zgodnie z którym na 10 000 zatrudnionych przypada co najmniej jeden inspektor pracy;

2. Sprawiedliwość społeczna i równość szans

34. podkreśla, że eliminowanie ubóstwa dzieci oraz zapewnienie im dobrobytu i równych szans musi być jednym z najważniejszych priorytetów dla Europy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do szybszego przyjęcia i wdrożenia europejskiej gwarancji dla dzieci, aby do 2030 r. każde dziecko w UE miało pełny dostęp do wysokiej jakości i bezpłatnej opieki zdrowotnej, edukacji i opieki nad dziećmi, a także miało zapewnione przyzwoite warunki mieszkaniowe i odpowiednie żywienie; zauważa, że polityka ta musi być zintegrowana z innymi środkami ukierunkowanymi na walkę z ubóstwem i na politykę rodzinną, aby doprowadzić do powstania dobrze zorganizowanych cykli politycznych, które będą w stanie zaoferować dzieciom i ich rodzinom możliwości w zakresie włączenia społecznego, w tym krajowe i lokalne strategie walki z ubóstwem dzieci, z uwzględnieniem konkretnych wyzwań, przed którymi stoją różne grupy potrzebujących dzieci na szczeblu lokalnym;

35. potępia wykorzystywanie przez niektóre rządy pandemii jako pretekstu do erozji niektórych podstawowych praw pracowników i kobiet; przypomina o niezbywalnym prawie dostępu do opieki zdrowotnej, a także o prawie do dysponowania własnym ciałem; podkreśla w związku z tym, że należy zagwarantować opiekę zdrowotną w zakresie zdrowia reprodukcyjnego, prawo do antykoncepcji i prawo do aborcji, w tym poprzez wydłużenie dozwolonego prawem terminu przeprowadzenia aborcji;

36. z zadowoleniem przyjmuje konkluzje Rady w sprawie wzmocnienia ochrony dochodu minimalnego w celu zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego; zachęca Komisję do dalszego rozwoju tych konkluzji poprzez zaproponowanie ram dla systemów dochodu minimalnego w celu zagwarantowania prawa do godnego życia i eliminacji ubóstwa oraz rozwiązania kwestii adekwatności i zakresu, w tym klauzuli o nieobniżaniu poziomu ochrony; podkreśla, że każda osoba w Europie powinna być objęta systemem dochodu minimalnego, a emerytury powinny zapewniać dochód powyżej granicy ubóstwa;

37. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby zobowiązały się do zlikwidowania luki płacowej między kobietami a mężczyznami, która wynosi obecnie 16 %, i wynikającej z niej luki emerytalnej, dążąc do celu 0 % w 2030 r., poprzez propagowanie zasady równości wynagrodzeń dla pracowników płci męskiej i żeńskiej za taką samą pracę lub pracę takiej samej wartości; wzywa Komisję do pilnego przedstawienia ram prawnych dotyczących przejrzystości wynagrodzeń, zgodnie z pierwotną propozycją przedstawioną w pierwszych 100 dniach jej urzędowania, w tym sprawozdań dotyczących przejrzystości wynagrodzeń i informacji na temat poziomu wynagrodzeń; powtarza, że zróżnicowanie emerytur ze względu na płeć wynika również z nieodpowiednich systemów emerytalnych, które nie uwzględniają odpowiednio okresów urlopu macierzyńskiego czy urlopu rodzicielskiego lub ze względów rodzinnych; apeluje do Komisji i państw członkowskich o podjęcie długoterminowych działań w celu obniżenia wysokiego poziomu bezrobocia wśród kobiet i zapewnienia udziału kobiet w rynku pracy, a także o zapewnienie mężczyznom i kobietom równego uczestnictwa w rynku pracy i równych możliwości na nim oraz o wprowadzanie inicjatyw promujących dostęp kobiet do finansowania, przedsiębiorczość kobiet oraz niezależność finansową kobiet;

38. wzywa Komisję do wprowadzenia konkretnych środków mających zastosowanie zarówno do sektora publicznego, jak i prywatnego, z należyтым uwzględnieniem specyfiki małych i średnich przedsiębiorstw, takich jak jasna definicja kryteriów oceny wartości pracy, systemy oceny i klasyfikacji stanowisk neutralne pod względem płci, audyty i sprawozdania dotyczące wynagrodzenia ze względu na płeć w celu zagwarantowania równości wynagrodzeń, prawa pracowników do żądania pełnych informacji na temat wynagrodzenia oraz prawa dochodzenia roszczeń, a także jasne cele dotyczące wyników przedsiębiorstw w zakresie równości; apeluje również o lepszy dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz o umocnienie praw procesowych w celu zwalczania dyskryminacji płacowej; wzywa Komisję do wspierania roli partnerów społecznych i rokowań zbiorowych na wszystkich szczeblach (krajowym, sektorowym, lokalnym i przedsiębiorstw) w przyszłych przepisach dotyczących przejrzystości wynagrodzeń; wzywa Komisję do wprowadzenia rygorystycznych środków egzekwowania prawa wobec osób, które nie przestrzegają przepisów, takich jak kary i sankcje dla pracodawców, którzy naruszają prawo do równości wynagrodzeń;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

39. wzywa państwa członkowskie do odblokowania dyrektywy w sprawie kobiet w zarządach oraz do przyjęcia ambitnego stanowiska w Radzie, aby zająć się problemem istotnego braku równowagi między kobietami i mężczyznami w procesie podejmowania decyzji na najwyższym szczeblu; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zobowiązały się do wyeliminowania efektu szklanego sufitu w zarządach spółek giełdowych poprzez wprowadzenie celu, jakim jest osiągnięcie co najmniej 40 % reprezentacji kobiet na stanowiskach kierowniczych wyższego szczebla;

40. wzywa Komisję do przedstawienia europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności po 2020 r., uwzględniającej wszystkie postanowienia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i zawierającej ambitne, jasne i wymierne cele, planowane działania o jasno określonych ramach czasowych i specjalnych zasobach, a także wspieranej przez odpowiedni i dysponujący wystarczającymi zasobami mechanizm monitorowania z jasno określonymi punktami odniesienia i wskaźnikami, podkreślając również potrzebę osiągnięcia pełnej dostępności towarów i usług, z uwzględnieniem otoczenia budynków, edukacji włączającej i rynku pracy sprzyjającemu włączeniu społecznemu, wykorzystania sztucznej inteligencji w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w społeczeństwie, a także zaangażowania w zakończenie procesu deinstytucjonalizacji placówek opieki długoterminowej; wzywa państwa członkowskie do wykorzystania środków dostępnych w ramach Funduszu Spójności, EFRR i w szczególności EFS, na potrzeby poprawy dostępności przestrzeni publicznej dla osób o szczególnych potrzebach, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób z dziećmi i osób starszych, które nadal borykają się z problemem wykluczenia społecznego;

41. wzywa do uwzględnienia perspektywy płci w nowej strategii na rzecz równości osób z niepełnosprawnościami na 2021 r., z należyтым uwzględnieniem kwestii poprawy dostępu do rynku pracy za pomocą ukierunkowanych środków i działań;

42. popiera promowanie dostępnej edukacji włączającej, w tym dostępu do szerokopasmowego internetu, oraz szkolenia zawodowego i cyfrowego, również dla grup szczególnie wrażliwych i osób z niepełnosprawnościami, aby umożliwić osobom o szczególnie niskich kwalifikacjach i pracownikom w starszym wieku przekwalifikowanie się i zdobycie nowych umiejętności; popiera tworzenie ogólnounijnych możliwości w zakresie przygotowania zawodowego; apeluje do Komisji i państw członkowskich o zdwojenie wysiłków zmierzających do większej integracji na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami przez usuwanie barier dla możliwości, jakie oferuje im praca w środowisku cyfrowym, i tworzenie zachęt do ich zatrudnienia; przypomina, że według Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) tylko co trzeci pracownik cierpiący na ograniczające choroby przewlekłe i rzadkie ma odpowiednio dostosowane miejsca pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do kontynuowania działań na rzecz wspierania zatrudnienia, utrzymania w pracy i reintegracji zawodowej osób z niepełnosprawnościami i osób cierpiących na choroby przewlekłe w Europie;

43. z zadowoleniem przyjmuje nowy program UE na rzecz umiejętności; podkreśla znaczenie dostępu do szkoleń i zmiany kwalifikacji pracowników w branżach, które muszą przejść zasadnicze zmiany w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej; podkreśla, że kwalifikacje i poświadczone kompetencje stanowią wartość dodaną pracowników, poprawiając ich pozycję na rynku pracy, i mogą być przenoszone w przypadku przepływu na rynku pracy; wzywa do ukierunkowania publicznej polityki w dziedzinie umiejętności na certyfikację i walidację kwalifikacji i kompetencji; podkreśla, że w przedsiębiorstwach mających dostęp do środków publicznych na podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz w porozumieniu z przedstawicielami pracowników należy ustanowić systemy wynagrodzeń oparte na umiejętnościach, ponieważ system taki zapewniłby zwrot z tej inwestycji publicznej; podkreśla, że europejska strategia w zakresie umiejętności na rzecz trwałej konkurencyjności, sprawiedliwości i odporności społecznej musi gwarantować prawo do uczenia się przez całe życie dla wszystkich i we wszystkich dziedzinach;

3. Solidne systemy opieki społecznej

44. zauważa, że wartość bieżących inwestycji w infrastrukturę społeczną w UE szacuje się na około 170 mld EUR rocznie, a Komisja szacuje, że potrzeby w zakresie inwestycji wynoszą 192 mld EUR, przy czym 62 % inwestycji stanowi obszar opieki zdrowotnej i długoterminowej (przystępne cenowo mieszkania 57 mld EUR, opieka zdrowotna 70 mld EUR, opieka długoterminowa 50 mld EUR, edukacja i uczenie się przez całe życie 15 mld EUR); wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeznaczenia na wdrożenie zasad Europejskiego filaru praw socjalnych części Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, która odpowiada inwestycjom w priorytety środowiskowe i cyfrowe; nalega, by przy przyznawaniu środków z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności uwzględniano kwestię równouprawnienia płci;

45. wzywa Komisję do monitorowania europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 i zachęca państwa członkowskie do przyjęcia krajowych strategii na rzecz równouprawnienia płci na podstawie tej europejskiej strategii jako istotnej składowej środków społeczno-gospodarczych, które zostaną podjęte w następstwie kryzysu związanego z COVID-19;

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

46. podkreśla ponadto potrzebę gromadzenia przez Komisję i państwa członkowskie lepszych i bardziej zharmonizowanych danych na temat liczby osób bezdomnych w Europie, ponieważ stanowi to podstawę każdej skutecznej polityki publicznej;

47. podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia powszechnego dostępu do przyzwoitych, bezpiecznych i przystępnych cenowo mieszkań zgodnie z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, w szczególności z celem 11, a także z prawami podstawowymi, takimi jak prawa określone w art. 16, 30 i 31 Europejskiej karty społecznej i Europejskiego filaru praw socjalnych; w związku z tym apeluje do wszystkich państw członkowskich o ratyfikację zrewidowanej Europejskiej karty społecznej; wskazuje, że inwestycje w mieszkania socjalne oraz przyzwoite i przystępne cenowo mieszkania są kluczowe dla zagwarantowania i podniesienia jakości życia dla wszystkich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zintensyfikowania starań na rzecz inwestowania w przystępne cenowo mieszkania, aby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe grup o niskich i średnich dochodach (trzy dolne kwintyle), dopilnowując, by co najmniej 30 % wszystkich nowo budowanych domów stanowiły przystępne cenowo mieszkania dla obu tych grup dochodowych, oraz aby wyeliminować ubóstwo energetyczne do 2030 r. poprzez wspieranie inwestycji w efektywność energetyczną gospodarstw domowych o niskich dochodach; wzywa państwa członkowskie, aby w swoich planach odbudowy i zwiększania odporności nadały priorytet renowacji; wzywa Komisję do przedstawienia ambitnego planu działania na rzecz stopniowego wyeliminowania bezdomności do 2030 r., uwzględniającego ogólnoeuropejskie podejście „najpierw mieszkanie”; wzywa Komisję do zaproponowania unijnych ram dla krajowych strategii na rzecz przeciwdziałania bezdomności; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia minimalnych norm jakości mieszkań dla pracowników transgranicznych i sezonowych, których koszty należy oddzielić od ich wynagrodzenia, oraz do zapewnienia przyzwoitych mieszkań i ochrony prywatności, a także pisemnych umów najmu egzekwowanych przez inspektoraty pracy, i do ustanowienia norm w tym zakresie;

48. nalega, aby wszyscy pracownicy byli objęci systemem zabezpieczenia społecznego i mieli prawo do zasiłku dla bezrobotnych, płatnego zwolnienia chorobowego, urlopu macierzyńskiego, tacierzyńskiego i rodzicielskiego lub ze względów rodzinnych, ubezpieczenia wypadkowego i ochrony przed niesprawiedliwym zwolnieniem;

49. jest zaniepokojony brakiem równowagi w jakości opieki zdrowotnej i dostępie do niej w całej UE, który pokazał kryzys związany z COVID-19; przypomina, że osoby uboższe żyją zazwyczaj średnio o 6 lat krócej niż osoby zamożniejsze oraz że osoby z niepełnosprawnościami często borykają się z trudnościami w uzyskaniu dostępu do opieki zdrowotnej; podkreśla potrzebę uwzględnienia społecznych, gospodarczych i środowiskowych czynników wpływających na zdrowie w celu rozwiązania problemu nierówności w zakresie zdrowia; wzywa Komisję do opracowania wspólnych wskaźników i metod monitorowania zdrowia oraz wyników i dostępności systemów opieki zdrowotnej w celu zmniejszenia nierówności, określenia priorytetowych obszarów wymagających poprawy i uzyskania zwiększonego finansowania; wzywa Komisję do przeanalizowania, w jaki sposób poszczególne krajowe systemy opieki społecznej zaspokajają potrzeby w zakresie opieki społecznej podczas obecnego kryzysu, w celu określenia mocnych i słabych stron w zakresie dostępu do usług i ochrony socjalnej oraz ich świadczenia, a także do zapewnienia mechanizmu monitorowania i oceny systemów opieki społecznej w Europie w celu zweryfikowania ich stopnia odporności w przypadku wystąpienia wstrząsów o różnym stopniu nasilenia oraz zbadania, w jaki sposób można zwiększyć ich odporność i wytrzymałość na przyszłe kryzysy;

50. podkreśla, że wszystkim należy zagwarantować powszechny dostęp do publicznych emerytur i emerytur socjalnych w odpowiedniej wysokości, wypłacanych w systemie opartym na zasadzie solidarności; dostrzega wyzwania, przed jakimi stoją państwa członkowskie dążące do wzmocnienia systemów emerytalnych, jednak podkreśla, jak ważne jest utrzymanie zasady solidarności w ramach systemów emerytalnych poprzez zadbanie o większe wpływy do nich; podkreśla znaczenie publicznych i pracowniczych programów emerytalnych, które gwarantują odpowiednie dochody na emeryturze, przekraczające próg zagrożenia ubóstwem, oraz umożliwiają emerytom utrzymanie ich dotychczasowego poziomu życia; uważa, że najlepszym sposobem zagwarantowania zrównoważonych, pewnych i odpowiednich emerytur dla kobiet i mężczyzn jest podniesienie ogólnego wskaźnika zatrudnienia i utworzenie większej liczby miejsc pracy dobrej jakości we wszystkich przedziałach wiekowych, poprawa warunków pracy i zatrudnienia oraz przeznaczenie na ten cel niezbędnych środków publicznych; uważa, że reformy systemu emerytalnego powinny koncentrować się m.in. na trafnym wyborze wieku emerytalnego, a także odzwierciedlać tendencje na rynku pracy, współczynnik urodzeń, sytuację zdrowotną i majątkową, warunki pracy i wskaźnik obciążenia ekonomicznego; jest zdania, że reformy te muszą również uwzględniać sytuację milionów pracowników w Europie, zwłaszcza kobiet, ludzi młodych i osób samozatrudnionych, na których negatywny wpływ ma niepewne zatrudnienie, okresy przymusowego bezrobocia i ograniczony czas pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia szczególnej sytuacji starszych pracowników na rynku pracy oraz do wzmocnienia wysiłków na rzecz aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu poprzez przeciwdziałanie dyskryminacji osób starszych w zatrudnieniu oraz opracowanie programów integracji na rynku pracy dla obywateli w wieku powyżej 55 lat, w których priorytetem jest uczenie się przez całe życie;

51. wyraża zaniepokojenie w związku z tym, jak pandemia COVID-19 jeszcze bardziej pogłębiła podatność na zagrożenia, izolację, ryzyko ubóstwa i wykluczenie społeczne osób starszych; podkreśla, że pandemia potwierdziła konieczność stworzenia unijnego modelu, który będzie wspierał i chronił godność i podstawowe prawa osób starszych; wzywa Komisję do przedstawienia planu na rzecz zapewnienia zdrowia psychicznego, godności i dobrego samopoczucia

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

obywateli, w tym osób starszych, poprzez wspieranie odpowiedniej jakości publicznej opieki zdrowotnej i świadczeń zdrowotnych, inwestowanie w usługi na szczeblu społeczności lokalnych, profilaktykę zdrowotną i promocję zdrowia, ochronę socjalną, przyzwoite i przystępne cenowo mieszkania i infrastrukturę, a także wspieranie projektów gospodarki społecznej, w tym w zakresie wspólnego mieszkania i mieszkalnictwa spółdzielczego, programów ochrony zdrowia i dbałości o dobre samopoczucie, programów opieki dziennej dla dorosłych i opieki długoterminowej, ochronę roli i warunków pracy opiekunów, a także poprzez wspieranie solidarności międzypokoleniowej; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia równego dostępu do przystępnej cenowo, profilaktycznej i leczniczej opieki zdrowotnej dobrej jakości, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, w tym do usług medycznych i opiekuńczych oraz do placówek, które nie dyskryminują ze względu na wiek;

52. z zadowoleniem przyjmuje niedawne sprawozdanie Komisji w sprawie wpływu zmian demograficznych na różne grupy społeczne oraz na obszary i regiony w Europie nieproporcjonalnie dotknięte trudnościami; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeznaczenia większej ilości środków dostępnych w ramach EFRR na poprawę infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej na obszarach o wysokim wskaźniku starzenia się społeczeństwa, przede wszystkim na obszarach wiejskich i na obszarach dotkniętych wyludnieniem;

4. *Sprawiedliwa mobilność*

53. wzywa Komisję do przeglądu dyrektywy w sprawie pracy tymczasowej w celu ustanowienia ram prawnych, które zapewniają godne warunki pracy i równe traktowanie pracownikom sezonowym w UE i pracownikom mobilnym mającym podpisane umowy o pracę na czas określony z agencjami pracy tymczasowej lub innymi rodzajami pośredników na rynku pracy, w tym agencjami zatrudnienia; wzywa państwa członkowskie do skuteczniejszego egzekwowania przepisów oraz zwalczania praktyk stosowanych przez nieuczciwe agencje pracy tymczasowej; podkreśla, że w takich ramach prawnych można by uwzględnić: zakaz prowadzenia przez pośredników na rynku pracy, którzy nie przestrzegają dyrektywy w sprawie pracy tymczasowej, działalności na jednolitym rynku, gwarantowaną umową zbiorową lub prawem płacę minimalną, gwarantowaną minimalną liczbę godzin tygodniowo/miesięcznie, których pracodawca nie może odliczyć w żadnej pozycji z płacy minimalnej lub wynagrodzeń określonych układem zbiorowym, brak potrąceń z wynagrodzenia w przypadku umów o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy, gwarantowane równe traktowanie każdej osoby, która w danym państwie członkowskim jest chroniona jako pracownik pracujący w tym samym przedsiębiorstwie/sektorze, wymóg, zgodnie z którym wszystkie agencje pracy tymczasowej działające na rynku wewnętrznym muszą być wpisane do europejskiego rejestru i mieć certyfikat uprawniający do prowadzenia działalności na jednolitym rynku, sankcje nakładane na firmy stosujące nieuczciwe praktyki rekrutacyjne i handlujące ludźmi w celu wyciszenia w pracy, a także dostęp do informacji na temat umów o pracę i praw pracowniczych w języku, który jest zrozumiały dla pracownika; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wstrzymania płatności bezpośrednich w ramach wspólnej polityki rolnej na rzecz beneficjentów, którzy nie przestrzegają krajowych i europejskich przepisów prawa pracy, konwencji MOP i obowiązujących układów zbiorowych pracy;

54. podkreśla, że swobodny przepływ pracowników w UE jest podstawową wolnością i stanowi integralną część sukcesu rynku wewnętrznego; podkreśla, że swobodny przepływ usług powinien odbywać się w poszanowaniu praw pracowniczych i socjalnych; uważa, że swobodny przepływ usług idzie w parze ze swobodną i sprawiedliwą mobilnością pracowników świadczących te usługi oraz że rynek wewnętrzny przynosi korzyści, gdy przestrzega się przepisów dotyczących warunków pracy oraz zdrowia i bezpieczeństwa pracowników mobilnych; zauważa, że istnieją szare strefy i luki prawne, a niektórzy pracownicy korzystają z tej swobody na niepewnych warunkach i często poprzez nieuczciwe agencje zatrudnienia i pośredników na rynku pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania godnych warunków pracy i równego traktowania dla wszystkich pracowników mobilnych w UE;

55. wzywa do przyjęcia unijnego podejścia, aby położyć kres konkurencji w zakresie kosztów pracy i zwiększyć pozytywną konwergencję społeczną dla wszystkich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia sprawiedliwych i godnych warunków pracy pracownikom mobilnym, transgranicznym i sezonowym w UE oraz do zapewnienia im równego dostępu do zatrudnienia i szans w innych państwach członkowskich oraz równego poziomu ochrony socjalnej zgodnie z art. 45 ust. 2 TFUE; wzywa również do uwzględnienia praktyk dotyczących pracowników delegowanych; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiedniej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w tym w drodze przeglądu rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego⁽¹⁸⁾, a także do zwiększenia możliwości przenoszenia praw; wzywa do dalszego promowania cyfryzacji systemów zabezpieczenia społecznego; wzywa państwa członkowskie i Komisję do zapewnienia ochrony wszystkim pracownikom dotkniętym zwolnieniami w przypadku przejęcia przedsiębiorstw oraz do oceny konieczności przeglądu dyrektywy w sprawie przejęcia przedsiębiorstw;

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 166 z 30.4.2004, s. 1.

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

56. podkreśla, że praktyki polegające na zakładaniu spółek zależnych lub tworzeniu łańcuchów podwykonawców w celu obniżenia składek na ubezpieczenie społeczne i uchylenia się od obowiązków pracodawców bez zapewnienia skutecznego ubezpieczenia społecznego są w praktyce szkodliwe zarówno dla ochrony pracowników, jak i dla zrównoważonego charakteru systemów opieki społecznej i muszą zostać ukrócone przez Komisję i państwa członkowskie; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby z myślą o sprawiedliwości na rynku wewnętrznym podjęły działania ustawodawcze w celu ograniczenia podwykonawstwa, a także zapewnienia ogólnej solidarnej odpowiedzialności w całym łańcuchu podwykonawstwa z myślą o ochronie praw pracowników i ich roszczeń w sprawach dotyczących np. zaległego wynagrodzenia, nieopłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, upadłości, zniknięcia lub braku odpowiedniej zapłaty przez fikcyjnych podwykonawców;

57. wzywa Komisję do zdecydowanego egzekwowania klauzuli społecznej zawartej w unijnej dyrektywie o zamówieniach publicznych oraz do zbadania konieczności przeglądu tej dyrektywy w celu wzmocnienia klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, które zobowiązują podmioty gospodarcze i podwykonawców do pełnego poszanowania prawa pracowników do rokowań zbiorowych, oraz określenia warunków pełnego wdrożenia obowiązujących sektorowych układów zbiorowych i opisanych w nich warunków pracy, przy jednoczesnym poszanowaniu tradycji i modeli krajowych rynków pracy; wzywa Komisję, aby w ramach tego przeglądu zwolnić wszystkie służby socjalne i opiekuńcze z obowiązków związanych z zamówieniami publicznymi oraz ustanowić europejski mechanizm wykluczający głównych wykonawców i podwykonawców, którzy wielokrotnie stosują praktyki nieuczciwej konkurencji i dopuszczają się oszustw podatkowych; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia przestrzegania przepisów, monitorowania procedur i egzekwowania praw;

58. jest zaniepokojony znaczną utratą dochodów podatkowych z powodu unikania opodatkowania na dużą skalę; wzywa Radę do przyspieszenia negocjacji w sprawie przepisów dotyczących publicznej sprawozdawczości według krajów i wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych oraz do przeglądu zarówno kryteriów Grupy ds. Kodeksu Postępowania (opodatkowanie działalności gospodarczej), jak i kryteriów unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy;

59. z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie Europejskiego Urzędu ds. Pracy; apeluje o jak najszybsze zapewnienie pełnej funkcjonalności Europejskiego Urzędu ds. Pracy; wzywa ten urząd do prowadzenia ciągłej wymiany informacji na temat najlepszych praktyk z odpowiednimi organami organizacji pracy państw członkowskich oraz do przeprowadzania wstępnych inspekcji; podkreśla, że aby Europejski Urząd ds. Pracy był skuteczny w zwalczaniu nielegalnych praktyk oraz wyzysku pracowników i nadużyć wobec nich, należy ułatwić mu przeprowadzanie kontroli oraz nakładanie sankcji i kar na przedsiębiorstwa, które nie przestrzegają przepisów; podkreśla, że wymaga to również poszerzenia mandatu urzędu, tak aby uwzględniał przepisy unijnych aktów prawnych, takich jak np. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE⁽¹⁹⁾, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE⁽²⁰⁾ i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE⁽²¹⁾, oraz odpowiednie przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy; uważa, że Europejski Urząd ds. Pracy i inspektoraty krajowe powinny być zobowiązane do przeprowadzenia wspólnej lub uzgodnionej inspekcji, w przypadku gdy krajowy partner społeczny zgłosi nadużycie; wzywa zatem Komisję do uwzględnienia tych aspektów w ocenie mandatu Europejskiego Urzędu ds. Pracy przewidzianej na 2024 r. oraz do zaangażowania zainteresowanych stron dysponujących dogłębną wiedzą na temat poszczególnych modeli rynku pracy w pracę i ocenę działań Europejskiego Urzędu ds. Pracy; uważa ponadto, że zarządzanie Europejskim Urzędem ds. Pracy powinno opierać się na tej samej trójstronnej strukturze jak w przypadku innych agencji i w ten sposób umożliwić zwiększoną reprezentację partnerów społecznych w zarządzie, w tym prawo do głosowania;

60. zwraca się do Komisji o przedstawienie, po przeprowadzeniu odpowiedniej oceny skutków, wniosku w sprawie cyfrowego europejskiego numeru zabezpieczenia społecznego, zgodnie z zapowiedzią Komisji z 2018 r., tak aby wzmocnić i chronić mobilność pracowników, co może również doprowadzić do ustanowienia mechanizmu kontroli zarówno w odniesieniu do osób fizycznych, jak i właściwych organów w celu zagwarantowania, że pracownicy są objęci systemem zabezpieczenia społecznego i że zabezpieczenie społeczne jest wypłacane zgodnie z zobowiązaniami, np. w formie osobistej karty pracy, oraz że unijne przepisy dotyczące mobilności pracowników i koordynacji zabezpieczenia społecznego są egzekwowane w sprawiedliwy i skuteczny sposób; uważa ponadto, że pracownicy oraz ich przedstawiciele i inspektoraty muszą mieć dostęp do aktualnych informacji o swoich pracodawcach i uprawnieniach płacowych oraz prawach pracowniczych i socjalnych, zgodnie z sektorowym układem zbiorowym lub ustawodawstwem krajowym, w stosownych przypadkach i zgodnie z kryteriami ochrony danych;

61. wzywa Komisję, by zbadała możliwości uzyskania pozwolenia na pracę w UE przez obywateli państw trzecich, pod warunkiem że wszystkie zabezpieczenia w krajowym i unijnym prawie pracy skutecznie zapewniają ochronę i godne warunki pracy również obywatelom państw trzecich oraz że nie spowoduje to zakłóceń na rynku pracy; zwraca się do

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9).

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 375).

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidująca minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich (Dz.U. L 168 z 30.6.2009, s. 24).

Czwartek, 17 grudnia 2020 r.

Komisji o przeprowadzenie szeroko zakrojonej analizy tendencji charakteryzujących delegowanych pracowników z państw trzecich w odniesieniu do ich warunków pracy i podkreśla potrzebę wprowadzenia ewentualnych środków politycznych na szczeblu unijnym lub krajowym w oparciu o wyniki tej analizy; wyraża głębokie zaniepokojenie obecnym wzrostem udziału obywateli państw trzecich w sektorach, które są znane z niepewnych warunków pracy i przypadków nadużyć; podkreśla, że obywatele państw trzecich są często bardziej narażeni na wyzysk i dlatego potrzebują ochrony; podkreśla, że obejmuje to nadużycia takie jak fikcyjne delegowanie pracowników, fikcyjne samozatrudnienie, nieuczciwe podwykonawstwo, oszukańcze działania agencji zatrudnienia, zakładanie przedsiębiorstw „skrzynek pocztowych” i praca nierejestrowana; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia zgodności z obowiązującymi przepisami i zasadami dotyczącymi warunków zatrudnienia w przypadku obywateli państw trzecich w celu wyeliminowania nadużyć, a także wzywa państwa członkowskie do wdrożenia środków ochronnych przewidzianych w dyrektywie 2009/52/WE, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępnych i skutecznych mechanizmów wnoszenia skarg umożliwiających skuteczne odzyskiwanie należnych wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne;

o

o o

62. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
